

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **P. B.**, bytom S., právne zastúpený: Mgr. R. M., advokát so sídlom v H., proti žalovaným: **1/ Mesto Snina**, Strojárska 2060/95, Snina, **2/ L., S.**, právne zastúpený JUDr. J. H., advokát, so sídlom v S., **o určenie neplatnosti zámennej zmluvy**, vec Okresného súdu Humenné sp. zn. 15C 160/2009, vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 3Co 9/2011, o návrhu žalobcu na vylúčenie predsedníčky senátu 3Co JUDr. E. Š. z prejednávania a rozhodovania veci, takto

r o z h o d o l :

Predsedníčka senátu 3Co JUDr. E. Š. **n i e j e v y l ú č e n á** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 3Co 9/2010, (vec Okresného súdu Humenné vedená pod sp. zn. 15C 160/2009).

O d ô v o d n e n i e

Podaním zo dňa 15. Mája 2011, žalobca uplatnil námietku zaujatosti voči predsedníčke senátu 3Co JUDr. E. Š., s tým že má podozrenie, že sudkyňa v danom konaní nebude neustranná, z dôvodu pomsty voči jeho osobe. Ďalej žalobca v podaní uvádza že má niekoľko konaní na Krajskom súde v Prešove, ktoré všetky vedie JUDr. Š. a je neuveriteľné že všetky jeho konania boli pridelené tzv. náhodným výberom cez elektronickú podateľňu, preto má pochybnosti i o poslednom pridelení 3Co 9/2011. Podľa jeho názoru si tieto konania tkajúce sa jeho osoby vyberá sudkyňa JUDr. Š. vyberá za účelom poškodenia jeho osoby a z dôvodu pomsty, nakoľko sa na ňu v minulosti sťažoval.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súde v Prešove (§ 16 ods. 1 O.s.p.) posudzoval opodstatnenosť uvedenej námietky z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Vychádzal pritom z ustanovenia § 14 ods. 1, 3 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania

a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo jeho v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaní veci, k nezaujatému prístupu k účastníkom alebo ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu, sledovanému uvedeným ustanovením, zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu a to : 1/ k veci, v rámci ktorého by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo 2/ k účastníkom konania, ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo 3/ k zástupcom účastníkov konania, ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod 2/.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z vyjadrenia predsedníčky senátu 3Co JUDr. Evy Šofrankovej nezistil žiadne také skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť pochybnosť o ich nezaujatosti v zmysle uvedeného ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p. JUDr. E. Š. uviedla, že nemá k účastníkom konania k ich zástupcom a ani k veci žiadny vzťah. Vo veci sa necíti byť zaujatá a pridelovanie veci nemôže žiadnym spôsobom ovplyvniť pretože tieto sú pridelované elektronickou podateľňou.

Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia v zmysle § 2 ods. 2 zák.č. 385/2000 Z.z. v znení zmien a doplnkov a je povinný prejednať a rozhodnúť všetky veci, ktoré mu boli pridelené v súlade s platným rozvrhom práce súdu. Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov, ktoré však neboli v prejednávanom prípade splnené.

Meradlom pre hodnotenie objektivity sudcu nemôže byť subjektívne hľadisko účastníka konania, ktoré je spravidla motivované tým, že súd nekoná a nerozhoduje podľa

jeho predstáv. Takéto hodnotenie správnosti súdneho konania, resp. rozhodovania nepatrí účastníkovi konania a nemôže objektívne zakladať pochybnosti o nezaujatosti sudcu.

Súčasťou základného práva na prejednanie veci pred nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu účastníka súdneho konania, ktorý podal takýto návrh podľa § 15a O.s.p. a vylúčiť označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie veci nestranným súdom je iba povinnosť súdu prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (viď uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 27/98 z 25. marca 1998).

I keď zákon v § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [viď tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done")], nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998). Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranné rozhodovať (II ÚS 105/01, Sbíрка nálezů a usnesení ÚS ČR, sv. 23, nález č. 98, str. 11).

K otázke pridelovania spisov považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky poukázať na ustanovenia §129 až § 212 vyhlášky č. 543/2005 Z.z. Ministerstva spravodlivosti

Slovenskej republiky o spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné, krajské a Špeciálny súd a vojenské súdy v platnom znení, ako aj aktuálne platný rozvrh práce Krajského súdu v Prešove, ktorý je prístupný na internetovej stránke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (<http://www.justice.gov.sk>)

Účelom práva na zákonného sudcu je ochrana pred účelovým a ľubovoľným obsadzovaním súdu ad hoc. V rámci zásady „nikto nemôže byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi“ ide o upevnenie sudcovskej nezávislosti a je zárukou pre účastníka konania, že jeho právna vec bude rozhodovaná sudcom určeným podľa vopred stanovených zásad. Za zákonného sudcu treba považovať sudcu, ktorý spĺňa zákonom ustanovené predpoklady na výkon tejto funkcie, bol natrvalo alebo dočasne pridelený na výkon funkcie na určitom súde, jeho funkcia nezanikla a bol určený v súlade s rozvrhom práce súdu (I. ÚS 8/94, II. ÚS 43/97, II.US 47/99)

Prostredníctvom inštitútu rozvrhu práce na príslušný rok dochádza vopred k stanoveniu jasných zásad, podľa ktorých má byť určené, ktorý konkrétny sudca má rozhodnúť konkrétny spor. Prostredníctvom rozvrhu práce sa realizuje účel práva na zákonného sudcu. Ide o garanciu proti novej svojvôli pri určovaní, ktorý sudca má byť povolaný na rozhodnutie právnej veci účastníka konania. Pravidlá pridelenia súdnej agendy a určenia zloženia senátov obsiahnuté v rozvrhu práce sú prostriedkom na realizáciu ústavného imperatívu „nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi“. Pridelením spisov podľa rozvrhu práce sa zabezpečuje predvídateľnosť a transparentnosť obsadenia súdu vrátane zastupovania sudcov. Osoba sudcu v zložení senátov musí byť istá ešte pred tým, ako návrh v civilnej veci, resp. inej právnej veci dôjde súdu. Otázka zastúpenia sudcov v prípadoch vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania veci z dôvodu zaujatosti, v prípadoch neprítomnosti sudcu z dôvodu práceneschopnosti, dovolenky, stáže, pracovnej cesty, materskej dovolenky a pod. sa musí tiež riadiť vopred stanovenými pravidlami určenými rozvrhom práce.

Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by bola z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. relevantná, a ani z vyjadrenia uvedenej sudkyne, ktorá je predsedníčkou senátu ktorému vec podľa rozvrhu práce pripadla na rozhodnutie, nevyplývajú žiadne zákonné dôvody pre jej vylúčenie, Najvyšší súd Slovenskej republiky nevyhovел vnesenej námietke zaujatosti a rozhodol podľa ustanovenia § 16 ods. 1 druhá veta O.s.p. tak,

že predsedníčka senátu 3Co Krajského súdu v Prešove JUDr. E. Š. nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 31. mája 2011

JUDr. Jana B a j á n k o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :
Hrčková Marta